

Wij Gustaff Adolph, medh Gudz nåde, Sweriges, Göthes och Wendes Konung/ Storfurste til Finland/ Hertigh vthi Estland och Carelen/ Herre vthi öfwer Ingermannland/zt. Tilbiude och alle of elsklige trogne Vnderfater / Andelige och Verldzlige / Edle och Edle/ som bygge och boe i Sverige / Finland / Lijfland och Ingermannland / så och alle andre som vthi wår Rike wissas / wår Konungzlige gunst/nåde och alt gott tillförene. Endogh at Warden åå och alidh medh sine spunde hafwer dragit / och ån dackligen drager uppå sig Gudz straff / så at Gudz helige ord / ther thet en tidh lyft hafwer / är för Wemmelbornes otacksamheet skull vthsläckt / och annersfades igen vplend / och således wondrat ifrån then en nation til then andra / och Gudz församling offra således förmåkat i Warden / at man illa hafwer kunnat måkia eller skönia thes rum och ställe. I linfa måtto är och för samma orsaker skull mächtige Kisten och Regimenten förwitrade / förskilde / fullslagne / Landen förhånade / Städer skäflade / fullruffne och förbrände: Huushåden rüberade, förödde och skände / alle åhrlige Konster och närings medel förachtade / förjagade och hindrade / så at i staden för then Rikswert / odgd och heelt och hållet utt Darbanke lefwarne är infördt och nedertagit: I liffwål när wij alle omfländigheter och denne närwarande tidsz tilstånd betrachte / synes Gudz straff nu allmenligen werden at öfwerhängia / i det fast alle Land / Kisten och Städer / hwat man hör eller sör / är vpslute medh krigh / dyligh / wproor och twedråche / medh Pestilencia och ohöide continuerlige suidomar / medh hunger / öfver och dyrr tidd / ena fannerligen Europa och wåra nästfangrängende Naboer och Wemner / hoos hwilke nu mera allmenne persecutioner och förförliser emot Gudz församling och hans rene och saliggörande ord / som hoos of predikas / är efter långligh föröngan här til dags fördräkt vplåat och brustne och i wårket stälte / så at wåre Religions förwante och andre som sigh ifrån Påwedömet affspindrat hafwe / ansechtas nu på alle orter vnder åttfällige Pecen och prætexter / men alt thet hen dirigerer / at wår Christelige Religion vtroas och Regimentens freibet omsöras måtte: Effter som theses som allerede ty wter vnderfufwade är / exempel mehr ån nogh vthwisse. Och är enfanterligen det til befäga / at wij Gudh så wdt hafwe fördrinat / det och ibland of selske / som saken angår / den blindhet regerer / at wij wår sakra icke rätt betrachte / och wåre stunder medh sann emgheet i tidd möta och vnder ägonen gå kunne / såsom fuller både skäl och rättwisa / och wår wårt och wår färd fordrar. Hwarföre huare wij of wårde / så äre och dageligen tilwäre wåre farligheter: Ty anssi wij wår Fiender / deres wptat / förhåuende och enhållige intention och förkuppliser / och stelf deres hopp / Woodh och dårffhet at försökia sin lycka uppå oss / Då hafue de fuller alidh åhmet of ond / som oftast förbundet sigh til wår och wåre Religions förwantes skada och försång / och wål vnderfundom någet föfökt / dock måst på en och annan sårskild / men nu alt vthbrustet och medh macht fullslites / och allerede mången så wter vnderfufwat / at Wemmeligen til at tala / lita hopp åre på färde til deres vprechtning igen. Wåre Fiender churu the och wål kunne hafua orsaker til inbördes mistroende / Så åhr liffwel deres Samhällighet til wår onwägning och fördeff så fast och stadigh / at alle andre misförländs orsaker synes medh allo at wåra sattu afflödes. Så år och deres Macht i sigh stelf stoor / men enfanterligen wuren och dft aff wåre Wemners ruin. Der emot om wij anssi of selske / och dem som medh of i Religionen ense åhre / eller eliskt hafue Påwedömet misfånt / så finnes huaren thet alwar / nijt och tolemodh of at wåra och försåwara / mycket mindre den enighet och samdråchtighet at emosså / såsom wår Fiender hafue of at anfåcha / förwthan alle andre olögenheter och beswär / som Gudh sin församling hafue i denne tidd tåtes at wisa medh.

Wij Gustaff Adolph / medh Gudz nåde / Sweriges / Göthes och Wendes Konung / Storfurste til Finland / Hertigh vthi Estland och Carelen / Herre vthi öfwer Ingermannland /zt. Tilbiude och alle of elsklige trogne Vnderfater / Andelige och Verldzlige / Edle och Edle / som bygge och boe i Sverige / Finland / Lijfland och Ingermannland / så och alle andre som vthi wår Rike wissas / wår Konungzlige gunst/nåde och alt gott tillförene. Endogh at Warden åå och alidh medh sine spunde hafwer dragit / och ån dackligen drager uppå sig Gudz straff / så at Gudz helige ord / ther thet en tidh lyft hafwer / är för Wemmelbornes otacksamheet skull vthsläckt / och annersfades igen vplend / och således wondrat ifrån then en nation til then andra / och Gudz församling offra således förmåkat i Warden / at man illa hafwer kunnat måkia eller skönia thes rum och ställe. I linfa måtto är och för samma orsaker skull mächtige Kisten och Regimenten förwitrade / förskilde / fullslagne / Landen förhånade / Städer skäflade / fullruffne och förbrände: Huushåden rüberade, förödde och skände / alle åhrlige Konster och närings medel förachtade / förjagade och hindrade / så at i staden för then Rikswert / odgd och heelt och hållet utt Darbanke lefwarne är infördt och nedertagit: I liffwål när wij alle omfländigheter och denne närwarande tidsz tilstånd betrachte / synes Gudz straff nu allmenligen werden at öfwerhängia / i det fast alle Land / Kisten och Städer / hwat man hör eller sör / är vpslute medh krigh / dyligh / wproor och twedråche / medh Pestilencia och ohöide continuerlige suidomar / medh hunger / öfver och dyrr tidd / ena fannerligen Europa och wåra nästfangrängende Naboer och Wemner / hoos hwilke nu mera allmenne persecutioner och förförliser emot Gudz församling och hans rene och saliggörande ord / som hoos of predikas / är efter långligh föröngan här til dags fördräkt vplåat och brustne och i wårket stälte / så at wåre Religions förwante och andre som sigh ifrån Påwedömet affspindrat hafwe / ansechtas nu på alle orter vnder åttfällige Pecen och prætexter / men alt thet hen dirigerer / at wår Christelige Religion vtroas och Regimentens freibet omsöras måtte: Effter som theses som allerede ty wter vnderfufwade är / exempel mehr ån nogh vthwisse. Och är enfanterligen det til befäga / at wij Gudh så wdt hafwe fördrinat / det och ibland of selske / som saken angår / den blindhet regerer / at wij wår sakra icke rätt betrachte / och wåre stunder medh sann emgheet i tidd möta och vnder ägonen gå kunne / såsom fuller både skäl och rättwisa / och wår wårt och wår färd fordrar. Hwarföre huare wij of wårde / så äre och dageligen tilwäre wåre farligheter: Ty anssi wij wår Fiender / deres wptat / förhåuende och enhållige intention och förkuppliser / och stelf deres hopp / Woodh och dårffhet at försökia sin lycka uppå oss / Då hafue de fuller alidh åhmet of ond / som oftast förbundet sigh til wår och wåre Religions förwantes skada och försång / och wål vnderfundom någet föfökt / dock måst på en och annan sårskild / men nu alt vthbrustet och medh macht fullslites / och allerede mången så wter vnderfufwat / at Wemmeligen til at tala / lita hopp åre på färde til deres vprechtning igen. Wåre Fiender churu the och wål kunne hafua orsaker til inbördes mistroende / Så åhr liffwel deres Samhällighet til wår onwägning och fördeff så fast och stadigh / at alle andre misförländs orsaker synes medh allo at wåra sattu afflödes. Så år och deres Macht i sigh stelf stoor / men enfanterligen wuren och dft aff wåre Wemners ruin. Der emot om wij anssi of selske / och dem som medh of i Religionen ense åhre / eller eliskt hafue Påwedömet misfånt / så finnes huaren thet alwar / nijt och tolemodh of at wåra och försåwara / mycket mindre den enighet och samdråchtighet at emosså / såsom wår Fiender hafue of at anfåcha / förwthan alle andre olögenheter och beswär / som Gudh sin församling hafue i denne tidd tåtes at wisa medh.

Effterdy nu vthi thet Sakerne tilstånd wij nogsampt si och skönia / icke alleneff selske farligheter der wij swåre vthi / Wthan och der sårmppe kunne betånckia orsakerne til sådana Dylket / Numbigen den første och förnåmbste at wåra wåre Spunde och Wågeringor / som skilla wår Gudh och of åt / och fördröktul of icke annat anfsåt / så framt wij hulpe wåra wete / ån at wij för all ting beflite of om at röda aff Wågen denne Noren til wår Schwär och Landzplågar / Och selske sigh til Gudz barmhertighet medh innerligh Bøden och åfallan / bekenne of at wij hafue spunde medh wår försör / at wij hafue illa giordt och wårt egas och sage / Och sedan bidie aff hertat thet hans Gudsmåge nåde icke wille tånckia på wår Spunde och öfwertrådelse / Men tånckia på of efter sin Barmhertighet för sin godhet skul / at han wille betee of sin nåde och hielpa of. Hwiltet der wij aff ofspymat herta görandes warde / så hemligen som i församlingen / år met til twisslandes / at Herren Kassar of bistånd i Nödenne / efter Wemmelors hielp år sårång / och at wij medh Gudh skolem göra mächtig ting / och han skal vndertråda wår fiender / och icke låtha of komma på skam som hoppas uppå honom.

Wij wile fördröktul der samptligen alle och huare i synnerheet nådeligen och ofuareligen förmant / råde och styrckt hafue / at i betrachte huare för sigh i huadh motto huare Gudh fördrinat hafue / Så och de förbe. Landzplågar och farligheter öfuer of alle swåre / och selske medh innerligh Bøot och Wåring at blifa Gudz wrede och strafet affwånda. Och endoch sådant aff huariom och enom i synnerheet bistada och senn / wthan någen tidd förbeskrifning bte fter / Nete deste mindre / hafue wij för gott anset effter en Christelig sedwane i Gudz församling / och enfanterligen efter wij selske hafue besunnat sådant här til hoos of at wåra brukat medh stoor nytto och frucht / at anställa och förordna allmenne solenne Bøden och Fas stadager / och der til deputeret deste fremt Dagar / som åre den 28. Julij / den 25. Augusti / och den 22. Septembris. Wpå hwilke wij wile at alle som innan wår Rike och des vnderliggende provincier bygge och wissas / och icke aff suidom och ondwiskelig förfall åre förhindrede / skole komma tillstådes i Gudz församling / och thet göra Gudh tackfållse för vndfångne wclagningar in til denne dagh / affbedie honom wår Spundes förbiente Straff / och antwårda honom sine församlingz och Fåderne landz wårn och bisker / bedie honom at hielpa of emot wår Fiender / och alle saker til en god och lyckfållig ånda / Så och alle andre wåre anliggende neder honom fördraga / förhollendes sigh i sse lefwarne nödhet och Christelig / och eliskt i alla motto efterkommendes thet sattu som wij för thet bruket hafue / och i wår förrige Patentor om slikt sattu och Bønes dagat hafue låtet bekræffue. Wij befale här medh föfökt alle som of medh hørksamhet och lyhno åre tilbundne / at råtta sigh här efter / så lårt huariom och enom åt at vndfå wår wrede / enfanterligen wile wij at wår Officerere helle der hand öfuer / och at Dispene låte deste wår Patentor i tidd aff alle Predikstolar förkunna / och så selske som genom Presterkapet deres åhörete medh slikt / idksamheet och nijt tilholla / at the icke alleneff deste Bøne och Fasstadager Christeligen och efter wår intention och besalning begå / Wthan och sårmpel sedan thet samma för sigh göra / och medh sse Christelige lefwarne Gudh mehra til mildheet ån wrede vpreta. Der huare och en wret sigh hørfamligan efterråtta. Datum på wår Stort Stockholm den 26. Maji. Anno 1626.

Gustavus Adolphus.

SOT // Utbrutna ligg. fol. extra stort format / Kungl. förordningar

Tillkomstår 1626

Digitaliserad år 2016

National Library of Sweden

Gustaff Adolph / medh Gudz nåde / Sweriges / So-

thes och Wendes Konung / Storfurste til Finland / Hertigh vthi Estland och Carelen / Herre vthi
öfwer Ingermanland / &c. Tilbiude edher alle oss elstelige trogne Vnderfater / Andelige och Werldzlige / Edle och Bedle /
som byggie och boo i Sverige / Finland / Lijfland och Ingermanland / så ock alle andre som vthi vårt Rike wistas / wår Ko-
nungzlige gunst / nåde och alt goett tilförne. Endogh at Werlden åå och altidh medh sine synder hafwer draghit / och ån da-
geligen drager vppå sig Gudz straff / så at Gudz helige ord / ther thet en tidh lyst hafwer / år för Menistiornes otacksamheet
skull vthsläckt / och annorstådes igen vptendi / och således wandrat ifrån then ene nation til then andra / och Gudz församling
offta således förmodrat i Werlden / at man illa hafwer kunnat märkia eller skönia thes rum och ställe: I lika måtto åre ock för
samma orsaker skull mächtige Riken och Regementen förwirrade / försörde / kullslagne / Landen förhårade / Städer sköflade / kullriffne och förbrån-
de: Huushålden turberade, förödde och skände / alle åhrlige Konster och näringsz medel förachtade / förjagade och hindrade / så at i staden för them
Köfwerij / odngd och heelt och hållet itt Barbariskt lesverne år infördt och wedertaghit: Lijfwål när wij alle omständighetter och denne närwarande
tidz tilstånd betrachte / synes Gudz straff nu allmenligen werlden at öfwerhängia / i det fast alle Land / Riken och Städer / ehwart man hör eller sise /
åre vpslyte medh kriigh / örligh / vppoor och twebräch / medh Pestilentia och ohörde continuelige sjukdomar / medh hunger / oåhr och dnyr tidh / en-
kannerligen Europa och wåra nåstangrånghende Naboer och Wenner / hoos hwilke nu mera allmenne persecutioner och förföliesser emot Gudz
församling och hans rene och saliggörande ord / som hoos oss predikas / åre effter långligh föregången här til dags föråckt vpsåat vthbrustne och i
wårket ståte / så at wåre Religions förwanter och andre som sigh ifrån Påwedömet affsyntrat hafwe / ansechtas nu på alle orter vnder åtskillige sken
och prætexter / men alt ther hen dirigeret / at wår Christelige Religion verotas / och Regementens friisheet omstörtas måtte: Effter som theses som
allerede / ty werr / vnderkufwade åre / exempel mehr ån nogh vthwiise. Och år enkannerligen det til beklaga / at wij Gudh så wide hafwe förbrnat /
det ock ibland oss sielfue / som saken angåår / den blindheet regerer / at wij wår fahra icke rätt betrachta / och wåre fiender medh sann enigheet i tidh möta
och vnder ögonen gå kunne / såsom fuller både skål och råttwijsa / och wår wårn och wålfärd fordrar. Hwarföre ehwart wij oss wånde / då ökes och
dageligen tilwære wåre farlighetter: Ty ansij wij wåre Fiender / deres vpsåt / förehafuende och enhållige intention och förknippelser / och sidst
deres hopp / Moodh och dårffheet at försökia sijn lykka vppå oss / Då hafue de fuller altidh åhrnat oss ondt / esomofftast förbundet sigh til wår och
wåre Religions förwanter skada och förfång / och wål vnderfundom någet försökt / dock måst på en och annann sårskildt / men nu alt vthbrustet
och medh macht fullföliet / och allerede mången så wide vnderkufwat / at Menistigen til at tala / litet hopp åhr på fårde til deres vpreestning igen.
Wåre Fiender ehuru the och wål kunne hafua orsaker til inbördes mistroende / Så åhr likwel deres Samhelligheet til wåre vndergång och förderff så
fast och stådigh / at alle andre misförståndz orsaker synes medh allo at wara satte affsides. Så år och deres Macht i sigh sielf stoor / men enkann-
nerligen wuxen och ökt aff wåre Wenner ruin. Der emot om wij ansij oss sielfue / och dem som medh oss i Religionen ense åhre / eller elliest hafue
Påwedömet mistånkt / då finnes huarken thet alwar / nist och tolemodh oss at wåria och förswara / mycket mindre den eenigheet och samdråchtig-
heet at emotstå / såsom wåre Fiender hafwe oss at ansächta / Förvthan alle andre olåghetter och beswår / som Gudh sijn församling hafuer i denne
tidh tåkt at riisa medh.

Effterdy nu vthi thette Sakernes tilstånd wij nogsampt sij och skönia / icke alleneft sielffue farlighheeten der wij swåfue vthi / Vthan och der
sånpt kunne betånckia orsakerne til sådane Slyckor / Nembligen den förste och förnåmbst at wara wåre Synder och Misgerningar / som skita wår
Gudh och oss åt / och fördenskul oss icke annat anstår / så framt wij hulpsne wara wele / ån at wij för all ting beslute oss om at rödia aff Wågen denne
Koten til wåre Slyckor och Landzplågar / Och först sly til Gudz barmhertigheet medh innerligh Bønn och åkallan / bekenne oss at wij hafue syndat
medh wåre Fådher / at wij hafue illa giordt och warit ogudachtige / Och sedan bidie aff hiertat thet hans Gudomelige nåde icke wille tånckia på wåre
Synder och öfwertrådelsse / Men tånckia på oss effter sijn Barmhertigheet för sijn godheet skul / at han wille betee oss sijn nådh och hielpa oss. Hwil-
ket der wij aff öskrymtat hiertat görandes warde / så hemligen som i församlingen / år inett til swifflandes / at Herren skaffar oss hijsånd i Nödenne /
effter Menistors hielp år fåsång / och at wij medh Gudi skolom göra mächtig ting / och han skal vndertråda wåre fiender / och icke låtha oss komma
på skam som hoppas vppå honom.

Wij wele fördenskul eder sampligen alle och huar i synnerheet nådeligen och alsuareligen förmant / råde och styrckt hafue / at i betrachte huar för
sigh i huadh motto huar Gudh fördrnat hafuer / Så och de förbe. Landzplågar och farlighetter öfuer oss alle swåfue / och sökie medh innerligh Bønn
och Båtrring at blidka Gudz wrede och straffet affwånda. Och endoch sådant aff huariom och enom i synnerheet bittada och seent / vthan någen tidz
föreskrifning bör skee / Icke deste mindre / hafue wij för goett ansedt effter en Christeligh sedwane i Gudz församling / och enkannerligen effter wij
sielffue hafue besunnet sådant här til hoos oss at wara brukat medh stoor nytto och frucht / at anställa och förordna allmenne solenne Bønn och Fa-
stadager / och der til deputeret desse tvenne Dagar / som åre den 28. Julij / den 25. Augusti / och den 22. Septembris. Vppå hwilke wij wele at alle
som innan wårt Rike och des vnderliggiende provincier byggie och wistas / och icke aff sjukdom och oundwifseligh förfall åre förhindrede / skole
komma tilstådes i Gudz församling / och ther göra Gudh tackfåjelse för vndfångne welgerninger in til denne dagh / affbedie honom wåre Synders
förriente Straff / och antwarda honom sine församlingz och Fåderneslandz wårn och besterm / bedie honom at hielpa oss emot wåre Fiender /
och alle saker til en god och lyckfåligh ånda / Så och alle andre wåre anliggende nöder honom föredraga / förhollendes sigh i ste lessverne nöchert och
Christeligit / och elliest i alla motto effterkommendes thet sate som wij för thette bruket hafue / och i wåre förrige Patenter om sliike faste och Bøne-
dager hafue låtet beskrieffue. Wij befale här medh först alle som oss medh hørksamheet och lydno åre tilbundne / at rätta sigh här effter / så kårt huari-
om och enom år at vndfly wår wrede / enkannerligen wele wij at wåre Officerere holle der hand öffuer / och at Bisperne låte desse wåre Patenter i
tidh aff alle Predikestoler förkunna / och så sielffue som genom Presterskapet deres åhörere medh slijt / idkesamheet och nist tilholla / at the icke alle-
neft desse Bøne och Fastedager Christeligen och effter wår intention och besalning begå / Vthan och sijnwæl sedan thet samma för sigh göra / och
medh ste Christlige lessverne Gudh mehra til mildheet ån wrede vpreeta. Der huar och en weet sigh hørsambligen effteråtta. Datum på wårt
Slot Stockholm den 26. Maij. Anno 1626.

Gustavus Adolphus.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

supplis

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

supplis